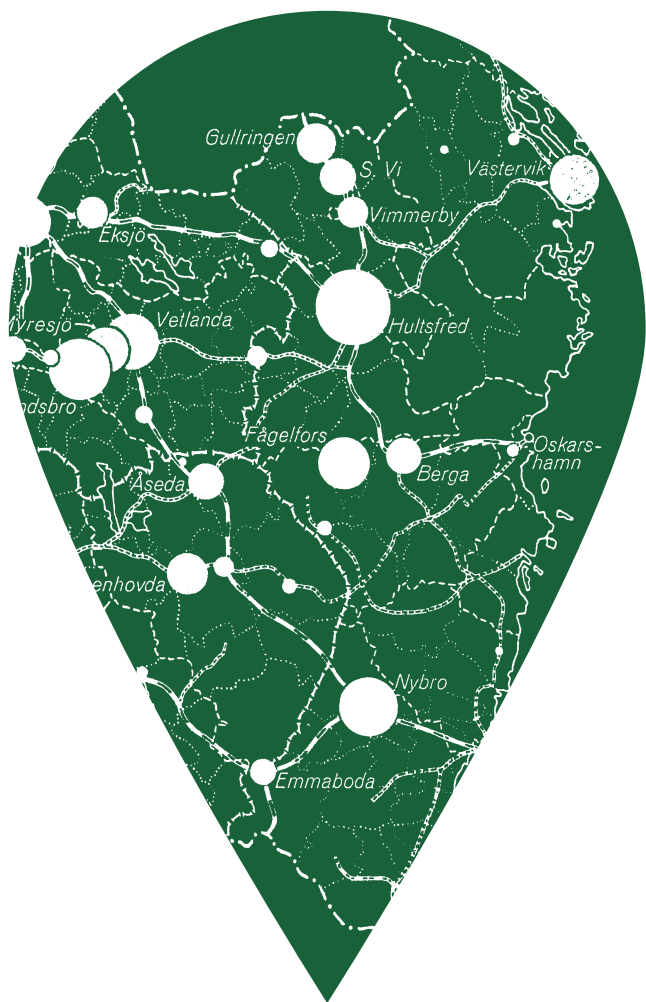

Kalmar läns museum vill utveckla attraktiva platser för boende, besökare och företag

Platsutveckling på landsbygden med kulturarvet som resurs

Landsbygden och platsutveckling

Under de senaste åren har klyftan mellan land och stad ökat allt mer. I samband med att samhället har förändrats från industrisamhälle till kunskapssamhälle är det speciellt många mindre orter på landsbygden som avfolkats allt mer. Ofta handlar det om bruksorter där den manuella industrin har minskat eller avvecklats helt som till exempel inom glasnärings, stenindustrin eller möbelindustrin. I vissa fall har det även lett till att bibliotek, skolor och service har flyttats. Därför är det speciellt viktigt att arbeta aktivt med platsutveckling på landsbygden för att kunna skapa hållbara samhällen både i staden och på landsbygden.

VIRSERUM

Om platsens betydelse

De flesta människor har en alldeles egen plats i sitt hjärta. En sådan där plats som de reser till i minnet när de vill känna sig lugna och trygga. Kanske en älskad plats från barndomen? Ett smultronställe som man hittat i vuxen ålder och nyfiket utforskat och erövrat? En sådan plats, fullt av minnen och berättelser – kan kännas särskilt viktig i den verklighet vi lever i just nu. Det ger oss något att längta till, drömma om och återvända till. Inom forskning kallas detta platsanknytning. Platserna laddas emotionellt av det vi har upplevt just där. Upplevelserna blir till bild-, doft- och kroppsminnen. Tillhörigheten – till gräset, asfalten, sandlådan, den lokala matbutiken, till hemmets skyddande väggar och tak – är viktigare än vad man kan tro. Liksom tillgången till sin egen historia och till berättelsen om sitt ursprung.

Inom platsutveckling kopplar man an till just detta: människors tillhörighet och känslor till olika platser, och använder det som en kraft för att vidareutveckla platsen.

Platsutveckling – vad är det?

Platsutveckling har sitt ursprung i England och har främst varit kopplad till stadsmiljöer. Den utgår från de lokala krafter som redan finns på platsen. Med fokus på långsiktig hållbarhet och att människor attraherar människor.

Att arbeta med hållbar platsutveckling framhålls just nu i många nationella plandokument i Sverige och internationellt. Man vill utveckla attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar. Arbetet tar avstamp i den specifika platsens förutsättningar, utmaningar och behov. Det kan till exempel handla om att ta hänsyn till platsens natur- och kulturmiljöer. Eller att respektera behoven hos olika lokala grupper och hantera eventuella intressekonflikter.

Platsutveckling sker alltid i samarbete mellan näringslivet, det offentliga och det civila samhället. En viktig del av platsutveckling är just det lokala inflytandet och speciellt föreningslivets delaktighet är grundläggande för alla platsutvecklingsprocesser.

Med det lokala kulturarvet som utvecklingsmotor

Kalmar läns museum arbetar med det lokala kulturarvet som utvecklingskraft och motor för att åstadkomma konkreta resultat. Det lokala kulturarvet med sina berättelser och den unika kunskapen är ovärderliga i vår samtid. I vår föränderliga samtid konfronteras vi kontinuerligt med olika utmaningar där det lokala kulturarvets kunskap på olika platser utgör en outtömlig källa för samhällets framtida utveckling.

I platsutvecklingsarbetet använder Kalmar läns museum kulturarvet som grund. Det finns ett allmänmänskligt och existentiellt behov av att koppla ihop nu och då och sträva efter att hålla ”det som varit” vid liv i samtiden och för framtiden. Människor använder spår från det förflutna för att skapa sammanhang i nuet, gemenskap och förståelse. Det lokala kulturarvet binder ihop människor på platsen och är identitetsskapande. I arbetsprocessen är platsens kulturarvsprofil utgångspunkten för platsutvecklingsprocessen.

Hur kan platsutveckling förändra en plats?

Platsutveckling hjälper till att främja en plats attraktivitet, både för de boende och för de som besöker platsen. Det kan till exempel leda till att återupprätta stoltheten för en plats eller att samhällen utvecklas en ny gemenskap genom att förstå sitt förflutna, granska sin historia och tillsammans se framåt mot en mer levande framtid.

Platsutveckling ger konkreta resultat som:

- Skapandet av hållbara samverkansstrukturer mellan närings- och föreningslivet och det offentliga.
- Gemensamma aktiviteter i form av evenemang eller produktionen av gemensamma platsprodukter.
- Skapande av inkluderande mötesplatser, t. ex. genom att tillsammans aktivera och gestalta en tidigare outnyttjad fastighet.
- Stimulering av grannskapsstolthet.
- Nyetableringar inom näringslivet.

Design Thinking

I platsutvecklingsprocesser arbetar länsmuseet med medskapandemetoden Design Thinking där aktörerna på ett aktivt sätt kan agera som medskapare i utvecklingen av sin egen bygd.

Design Thinking är en metodik för innovation och problemlösning där man närmar sig problemet genom att sätta användaren i centrum. Det handlar om att stå i användarens skor och känna in dennes situation och förstå vilka utmaningar hen har. Metodiken går ut på att ställa många frågor, ha empati, arbeta praktiskt och tvärvetenskapligt, samt ta fram produktprototyper.

Metoden främjar inte bara kreativitet utan levererar också konkreta, praktiska resultat. Den är utmärkt för produktutveckling, eftersom vi kan utveckla och testa idéer på ett sätt som snabbt tar dem från koncept till verklighet. Detta tillvägagångssätt gör varje projekt resultatdrivet och skapar konkreta hands-on-resultat.

Vi vill utveckla din plats!

Kalmar läns museum vill utveckla landsbygdens attraktiva platser för besökare, boende och företag. Vi utgår från den specifika platsens förutsättningar, utmaningar och behov och använder dess kulturarv för utvecklingsprocessen. Vi har ett nära samarbete med förenings- och näringsliv, det offentliga och det civila samhället. En viktig del av våra platsutvecklingar är just det lokala inflytandet och speciellt föreningslivets delaktighet.

Kalmar läns museum erbjuder tjänster inom platsledarskap och olika platsprodukter som lyfter fram platsers unika kulturarv. Genom en kreativ platsutvecklingsprocess med konkreta hands-on resultat och läns museets platsprodukter som ljudkartor, 360-guidningar och skyltsystem arbetar vi tillsammans för att skapa långsiktiga och levande samhällen. Våra lösningar anpassas för varje plats – från mindre besöksmål till större samhällen – och gör kulturarvet till en central motor för hållbar utveckling.

För mer information:

Maja Heuer, platsutvecklare
maja.heuer@kalmarlansmuseum.se

”Kalmar läns museums plats-
utveckling var så lyckad efter-
som det var enkelt, passade
alla och gav konkreta resultat.
Vi ville inte ha en rapport till
utan att det skulle hända nåt.
Och det gjorde det.”

Anna Ståhlgren
Fritid- och turismutvecklare
Högsby kommun

För mer information:

Maja Heuer, platsutvecklare
maja.heuer@kalmarlansmuseum.se

